

**Załącznik
do Uchwały Nr XXVII/234/04
Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach
z dnia 29 grudnia 2004 r.**

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY
NA 2005 ROK**

Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, których realizacja prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez radę gminy. Program ten stanowi część strategii integracji i polityki społecznej i jest realizowany przez:

1. Pełnomocnika burmistrza do spraw profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z zastrzeżeniem punktu 1.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie prowadzenia świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży.

Działania w zakresie zadań określonych w programie inicjuje gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych wspólnie z pełnomocnikiem.

Źródłem środków finansowych na realizację zadań programu są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I INNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY.

Skala problemów określona została w raporcie z badań monitoringowych, które na zlecenie Urzędu Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny przeprowadziła firma EKSTER. Monitoring został wykonany w oparciu o dane udostępnione przez Urząd Gminy i Miasta, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejską, Komisariat Policji i Powiatowy Urząd Pracy.

Ponadto korzystano z badań ankietowych realizowanych w szkołach podstawowych (klasy VI), w gimnazjach (klasy III) i w szkole średniej (klasy II), a także przeprowadzono sondę uliczną z udziałem 100 losowo wybranych, pełnoletnich mieszkańców gminy.

Na podstawie przeprowadzonych badań, szacunkowa skala problemów alkoholowych dla gminy Czerwionka-Leszczyny, liczbowo przedstawia się następująco :

- 800-1.200 – to osoby uzależnione od alkoholu,
- 1.600-2.000 – to osoby dorosłe żyjące w rodzinach alkoholowych,
- 1.600-2.000 – to dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików,
- 2.000-2.800 – to liczba osób pijących szkodliwie (nie uzależnieni),
- 2.100-2.700 – to ofiary przemocy w rodzinach (dzieci i dorośli).

Hierarchia problemów społecznych przedstawia się następująco :

- dorośli mieszkańcy gminy na pierwszym miejscu spostrzegają bezrobocie (95%), następnie wzrost przestępczości i alkoholizm (po 50%) oraz narkomanię (26%)
- młodzież na pierwszym miejscu jako zagrożenie plasuje bezrobocie (72%) na drugim narkomanię (60%) na trzecim alkoholizm (56%), później wzrost przestępczości (43%)

Bezrobocie to czynnik wpływający na skalę problemów alkoholowych. Stopa bezrobocia, która dla powiatu rybnickiego na koniec 2003 roku wynosiła 19,9% , jest o 2,7% wyższa niż w kraju i wykazuje tendencję zwyżkową (październik 2004 – 21,5%).

Zdecydowana większość mieszkańców wyraźnie potwierdziła opinię o wzroście spożycia alkoholu przez młodych ludzi poniżej 18 roku życia (91%), większe spożycie alkoholu wśród dorosłych potwierdza 59% badanych.

Najpopularniejszym napojem alkoholowym spożywanym przez młodzież jest piwo. Towarzyszy temu często fałszywe i szkodliwe przekonanie, że alkohol w nim zawarty jest mniej groźny niż w wódce i może być traktowany jako napój orzeźwiający. Ponadto zakup alkoholu nie stanowi większych problemów dla 15% uczniów klasy VI, 44% uczniów klasy III gimnazjum i 73% uczniów klasy II szkoły średniej. Wielu młodych ludzi traktuje picie jako ucieczkę od problemów (39%) czy też jako lekarstwo na smutek (14%) lub nudę (13%). Są to bardzo niepokojące tendencje, skracające drogę do uzależnienia.

Mimo, że narkotyzowanie się nie jest spostrzegane przez uczniów szkół gminy jako powszechne, to jednak co czwarty uczeń klasy III gimnazjum i klasy II szkoły średniej przyznaje się do kontaktów z narkotykami i spotkania osoby, która je rozprowadza.

Ponad połowa młodych ludzi wie gdzie najłatwiej można kupić narkotyki.

Wśród 87% mieszkańców gminy istnieje duże zrozumienie dla specyfiki tych problemów oraz przyzwolenie i oczekiwanie by władze aktywnie włączały się w ich rozwiązywanie. Więcej niż co trzeci z badanych uważa, że działania władz lokalnych mają istotny wpływ na pozytywne zmiany w obyczaju i zachowaniach alkoholowych na przestrzeni ostatnich lat.

Pomoc osobom z problemami alkoholowymi odbywa się poprzez współpracę z zakładami leczenia odwykowego w zakresie leczenia i terapii osób uzależnionych od alkoholu oraz motywowanie ich do podjęcia leczenia jako działania prowadzone w punkcie konsultacyjnym. Ponadto w punkcie konsultacyjnym prowadzone są rozmowy interwencyjne, konsultacje, grupy wsparcia oraz udzielane są porady przez terapeutę uzależnień i członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych posiadających odpowiednie szkolenia w zakresie powyższej działalności.

Przy punkcie konsultacyjnym działają grupy samopomocowe - AA „KROKUS” dla osób uzależnionych oraz grupa AL- Anon „GODNOŚĆ dla współuzależnionych.

CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz tworzenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi.
2. Konstruowanie i utrwalanie modelu trzeźwego stylu życia u osób nadużywających alkoholu oraz promocja postaw abstynenckich.
3. Profilaktyka i edukacja w środowisku lokalnym w zakresie zagrożeń uzależnieniami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z problemem alkoholowym przez objęcie ich formami pomocy psychospołecznej i prawnej oraz zajęciami grup wsparcia.
5. Tworzenie koalicji środowiskowej służącej zmniejszaniu i rozwiązywaniu problemów patologii społecznej z uwzględnieniem przemocy i zaniedbania w rodzinie.
6. Eliminowanie z rynku alkoholowego naruszeń prawa, które wynika z przepisów ustawy wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ZADANIA PROGRAMU.

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Współpraca z placówkami leczenia uzależnień oraz biegłymi sądowymi w zakresie leczenia i terapii osób nadużywających alkoholu oraz badań i opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
2. Podejmowanie działań w zakresie utworzenia na terenie gminy poradni dla osób z problemami alkoholowymi w ramach zakładu opieki zdrowotnej.
3. Prowadzenie oraz finansowanie działalności punktu konsultacyjnego jako miejsca pierwszego pomocnego kontaktu dla osób z problemami alkoholowymi.
4. Udzielanie informacji o możliwościach pomocy i leczenia odwykowego oraz porad psychospołecznych i prawnych dla osób w sprawach związanych z uzależnieniami i przemocą w rodzinie.
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie we współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i tworzenie w tym zakresie zespołów interdyscyplinarnych.
6. Diagnozowanie osób i zgłaszanych problemów wynikających z nadużywania alkoholu poprzez konsultacje indywidualne, a następnie udział osób z problemem alkoholowym w zajęciach pomocowych dla grup wsparcia.
7. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działalności zmierzającej do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione, poprzez motywację lub zastosowanie zobowiązania sądowego.
8. Tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez finansowanie zakupu sprzętu do ich realizacji.
9. Dofinansowanie programów profilaktyczno-wychowawczych oraz pobytu dzieci i młodzieży na biwakach i obozach socjoterapeutycznych.
10. Prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży.

II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Zakup i rozpowszechnianie literatury tematycznej oraz programów profilaktycznych traktujących o problemach uzależnień.
2. Realizacja profesjonalnych programów profilaktycznych typu „Noe” oraz autorskich programów szkolnych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży z uwzględnieniem elementów programu – „Drugi elementarz”, „Nasze spotkania”, „Spójrz inaczej”.
3. Prezentacje spektakli teatralnych dotyczących problemów uzależnień (narkotyki, alkohol, nikotyna) oraz form przemocy i agresji.
4. Propagowanie oraz wspieranie trzeźwych obyczajów w ramach organizowanych lokalnie imprez rozrywkowo- sportowych promujących modę na trzeźwy styl zabawy oraz spędzania czasu wolnego.
5. Organizacja różnych form gminnych konkursów w zakresie wiedzy tematycznej, profilaktyki problemowej, promocji zdrowia i życia bez nałogów.
6. Prowadzenie społecznej edukacji związanej z profilaktyką problemów alkoholowych i narkomanii poprzez prelekcje, pogadanki i wykłady oraz artykuły w prasie lokalnej.

7. Udział w akcji „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Alkohol - nieletnim dostęp wzbroniony” i innych regionalnych i ogólnopolskich akcjach dotyczących problematyki uzależnień.
8. Szkolenia dla grup zawodowych oraz dla osób, które zajmują się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz wynikającymi z nich patologiami.
9. Podejmowanie działań integrujących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową poprzez środowiska pracujące z dziećmi i młodzieżą w ramach realizacji programów szkolnych i środowiskowych.

III. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i wynikających z nich uzależnień.

1. Tworzenie warunków sprzyjających działalności pożytku publicznego przez dofinansowanie realizacji profilaktycznych programów środowiskowych w oparciu zadania ujęte w programie gminnym.
2. Popieranie inicjatyw krzewienia trzeźwości, abstynencji i oddziaływań na osoby nadużywające alkoholu oraz wspierania członków ich rodzin.
3. Podejmowanie współpracy i koordynacja działań w ramach interdyscyplinarnej pomocy osobom w zakresie zadań własnych gminy i powiatu
4. Wspieranie zatrudnienia socjalnego w ramach współpracy z centrami integracji społecznej, jako uzupełnienie działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu realizowanych na szczeblu lokalnym, przez ich dofinansowanie w przypadku uczestnictwa w zajęciach centrów, osób z terenu gminy.

IV. Inicjowanie działań zmierzających do kształtowania polityki lokalnej dotyczącej obrotu napojami alkoholowym oraz ograniczania dostępności do alkoholu.

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy dotyczących reklamy, promocji, informowania o sponsorowaniu i zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
2. Ustalanie przez Radę Miejską w formie uchwał, przepisów gminnych o charakterze wykonawczym w zakresie liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
3. Prowadzenie działań kontrolno-intrwencyjnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. Organizacja szkoleń dla handlowców w zakresie obrotu napojami alkoholowymi w przypadku zmian w przepisach ustawy i przepisach gminnych.

V. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych za udział w pracach komisji .

1. Ustala się wynagrodzenie miesięczne w następujących wysokościach :

- przewodniczącemu	350,00 złotych
- zastępcy i sekretarzowi	350,00 złotych
- pozostałym członkom	250,00 złotych
2. Wynagrodzenie miesięczne nie przysługuje za miesiąc, w którym członek komisji nie uczestniczył w pracach komisji.

Gminny program jest podstawą do składania ofert na realizację zadań w nim ujętych oraz wniosków o przyznanie dotacji z budżetu gminy na dofinansowanie zgłoszonych projektów.